

PIRATPARTIET

Proposition till Piratpartiets höstmöte 2017 gällande Kulturpolitik

Yrkande:

att Piratpartiet ersätter samtliga sakpolitiska ställningstaganden inom området kulturpolitik med följande text:

En reformerad upphovsrätt

För att gynna den spridning av kultur och kunskap som är grunden för allt kulturskapande vill Piratpartiet se en kraftig begränsning av den kommersiella skyddstiden. Den kommersiella skyddstiden i upphovsrätten ska vara fem år. För att skyddstiden ska fortsätta gälla efter fem, tio och femton år måste rättighetsinnehavaren ansöka om detta, och registrera sig i en offentligt sökbar databas. Efter tjugo år upphör möjligheten att förlänga den kommersiella upphovsrätten.

Vi vill reformera upphovsrätten, men den ideella rätten ska fortfarande gälla. Ingen ska kunna påstå att den skapat ett verk någon annan har skapat. Detta skapar ett starkt skydd för konstnärer och kulturskapare, som då kan erkännas för sin kreativitet och konstnärlighet. Den ideella upphovsrätten ska vara oförändrad.

Fri icke-kommersiell fildelning

I och med internets intåg på världsscenen har människans kommunikationskanaler förändrats oerhört. I synnerhet har det blivit lättare att dela med sig av kultur mellan varandra. Förr lånade vi ut fysiska exemplar till varandra - idag digitala. Upphovsrättsindustrin tycker dock att detta är lika med stöld och har därför, med hjälp av stark lobbyism påverkat politiker att sätta upp lagstiftning mot fildelning. Problemet med ett förbud mot fildelning är att det i princip är omöjligt att styrka brott utan att personers privata kommunikation genomsöks, vilket vore ett brott mot den personliga integriteten. Fri icke-kommersiell fildelning ska tillåtas.

Remix och citering

Genom att reformera upphovsrätten kan även innovation och nyskapande inom makerkulturen gynnas. Myten om en ensam genialisk kreatör stämmer förstås inte. En idé inspireras av en annan och genererar en bättre lösning på ett problem. Upphovsrätt som den som finns idag kan sätta käppar i hjulet på den kreativa processen. I makervärlden genereras både kunskap och kultur,

men just nu riskerar den att hämmas. Remixning, parodier, citat och sampling ska vara undantag från den kommersiella upphovsrättens ensamrätt.

Skattefinansierad kultur

Det är olyckligt att mycket av den kultur som finansieras med skattemedel inte kommer medborgarna till gagn i tillräckligt stor skala. Det är rimligt att sådant material dokumenteras och offentliggörs med fria licenser. Genom digitalisering tillgängliggör mer kultur åt dem som av olika skäl, t.ex. på grund av funktionsvariation, inte kan ta del av viss kultur.

Om kultur-, idrotts- och andra arrangemang bekostas med offentliga medel eller tar emot offentliga bidrag ska det vara tillåtet för allmänhet och bidragsgivare att spela in eller på annat sätt dokumentera arrangemanget och offentliggöra det med fria licenser, så att alla kan ta del av det, och förädla upplevelsen vidare. Vi vill att all skattefinansierad kultur i möjligaste mån ska digitaliseras och delas på nätet.

Finansiering av public service

En offentligt finansierad Public Service är viktig - precis som folkbiblioteken finns här ett folkbildningsuppdrag, men även som oberoende informationskälla. Public Service blir dock otillgänglig för många på grund av den kostnad det innebär för de privata hushållen. Att betala sin Radio och TV-avgift via skattsedeln ger fler möjlighet att ta del av Public Service samtidigt som det sänker kostnaderna det innebär för kontroll för TV-innehav. Piratpartiet anser därför att Public service ska finansieras genom en avgift som tas upp samtidigt som skatt men som går direkt till verksamheten, utan att ta vägen genom regeringen och dess årliga budgetprocess.

Folkbibliotek

Folkbiblioteken är under förändring. Många ställer sig frågan - varför ska man gå till ett bibliotek? All kunskap finns på internet. Det är lätt att glömma att bibliotek är mer än böcker. Men i en värld av ett överflöd av information tycks vi också ha glömt hur man förhåller sig källkritiskt. Internationellt har biblioteken, och i synnerhet IFLA (International Federation of Library Associations and Institutions), tagit upp kampen mot lögnaktiga informationskampanjer och fake news.

Lokalt har folkbiblioteken ett starkt värde för medborgarna. Biblioteken har i uppdrag att speciellt satsa på barn och unga för att stimulera läsning och språkutveckling, de bistår med material för nysvenskar, och för biblioteksanvändare med funktionsvariationer, det finns ofta datorer till låns, studierum och släktforskningsmaterial. Möjligheterna är egentligen oändliga. Men kanske viktigast av allt är folkbibliotekets funktion som fysisk mötesplats

Vi vill ge Kungliga Biblioteket i uppdrag att ta fram en nationell, gemensam bibliotekskatalog som inkluderar e-bokssystemet. Möjlighet ska finnas för biblioteksanvändare att ladda upp eget material till katalogen. Dock är det viktigt att personuppgifter och sekretessbelagd info inte samkörs mellan bibliotek. Varje bibliotek måste ha egna system för lagring av personuppgifter."

Leverantörer till bibliotek ska ges möjlighet att öppna upp mjukvara och standarder. Biblioteken bör i största möjliga utsträckning arbeta med fri och öppen mjukvara och uppmuntra sina samarbetspartners att göra detsamma. Proprietär mjukvara ska vara utfasad till år 2025.

Integritet på folkbibliotek

- Biblioteken ska verka för att skydda låntagarnas integritet.
- De bör i den mån det är rimligt för verksamheten avstå från att spara lånehistorik.
- Undantag i punkten ovan ska gälla enbart då låntagaren själv har begärt att uppgifterna skall lagras.
- Personuppgifter får inte spridas till tredje part - oavsett materialets format. T.ex. vid utlån av e-böcker.
- Personuppgifter får ej spridas till obehöriga på fysiska vägar såsom vid olåsta diskdatorer eller vid hantering av reservationer.
- Alla folkbibliotek måste kunna erbjuda fri och anonym tillgång till internet.
- Det måste finnas datorer som är tillgängliga utan krav på inloggning med personuppgifter.
- Låntagarnas webbhistorik får ej lagras.

E-böcker på bibliotek

Piratpartiet värnar medborgarnas rätt till fri kultur och detta är ett återkommande ämne i principprogrammet. Det finns många fördelar med e-böcker för läsaren. Materialet är miljövänligt, snabbt levererat och lätt att lagra. För biblioteken däremot uppstår problem på grund av upphovsrätt. En elektronisk bok är många gånger dyrare än en tryckt. Detta leder till att många folkbibliotek väljer att sätta upp ett maxantal för hur många e-böcker en låntagare kan låna åt gången. Det blir inte bättre av att e-boksformaten är snäva och enbart kan läsa genom vissa appar och operativsystem. Piratpartiet anser därför att

- Licensen för elektroniska böcker ska se ut som den för tryckta böcker.
- Digitala spärrar, så som utlåningstak får ej förekomma.
- Utbudet bör breddas och tillgängliggöras för fler medborgare.
- Inga DRM-skydd på materialet får förekomma.
- Filformatet bör vara öppen standard

Digitalisering av museer och kulturarv

De engagemang som idag finns för att tillgängliggöra svenskt kulturarv för medborgare rör främst metadata som inte sätts i kontext. Det finns ytterligare möjligheter att med modern teknik tillgängliggöra museiobjekt i större mån för att fler ska kunna ta del av den kunskap och den information som finns. Museer ska utöver det digitaliseringsuppdrag de delgivits även se över på vilka andra sätt de kan tillgängliggöra sina föremål. En speciell satsning bör göras på VR-teknik. Speciella medel måste förstås tilldelas museerna för detta.

Makerkultur

Piratpartiet är ett politiskt parti med rötter i deltagarkulturen och som ser kultur och kreativitet som centralt för samhällets utveckling. Piratpartiet vill därför skapa ytor för innovatörer och uppfinnare där de kan dela med sig och inspireras av varandras idéer. Vårt principprogram fastslår:

"Vi lever i en tid som är unik i mänsklighetens historia. Aldrig tidigare har så många haft möjlighet att kommunicera så lätt med varandra. Aldrig tidigare har så många haft tillgång till så mycket kunskap. Aldrig tidigare har spridande av information bidragit till så många så snabba tekniska, kulturella och ekonomiska framsteg, och dessutom öppnat nya förutsättningar och möjligheter för delaktighet och demokrati."

Piratpartiet vill därför se en satsning på makerkulturen. I takt med att nya tekniska medel utvecklas skapas också nya möjligheter för konstnärlighet. Men konstnärligt material kan vara svårt och dyrt att komma över för den enskilda individen. Det behöver göras satsningar på konstnärliga verkstäder där medborgarna delar på resurser. En slags innovationshubbar där de lätt kan dela kunskaper och idéer, samt lära sig nya tekniker och konstformer, och som överbygger förlegade tankar om en strikt uppdelning mellan innovation, kulturproduktion och ren hobbyverksamhet.